

ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๖๗/๕๐

กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งราชอาณาจักรไทย กับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการสำรวจและ
การใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งราชอาณาจักรไทย กับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้าน
การสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ ฉบับภาษาอังกฤษ ฉบับแปลภาษาไทย
และฉบับภาษาจีน

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๔/๖๒๓ ลงวันที่
๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๗๒ ลงวันที่
๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเสนอเรื่อง ร่างบันทึก
ความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทย กับสำนักงาน
บริหารอวกาศแห่งชาติจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ
เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว มีสาระสำคัญเป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือในสาขา
เทคโนโลยีอวกาศระหว่างไทย - จีน โดยครอบคลุมทั้งการสำรวจอวกาศ การเฝ้าระวัง/จราจรอวกาศ การประยุกต์
ใช้อวกาศ และการพัฒนากำลังคน เพื่อยืนยันถึงความจำเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างไทย - จีน
และผลประโยชน์ร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีอวกาศเพื่อสันติ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน (China National Space Administration - CNSA)
ของจีนได้มีหนังสือผ่านสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง ขอทราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในการลงนาม
ในบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ จึงมีความจำเป็น
ที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

/๓. สาระสำคัญ...

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ที่มาของการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในขณะนั้น (นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์) และคณะได้เดินทางไปเจรจาความร่วมมือกับนายจาง เคอเจี้ยน ผู้อำนวยการใหญ่ของสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ในช่วงการเดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยฝ่ายไทยเสนอขอรับการสนับสนุนการส่งอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และวิจัย (Payload) และดาวเทียมขนาดเล็ก เพื่อทดสอบระบบนำร่อง ระบบสื่อสารทางไกลและเทคโนโลยีในการสำรวจอวกาศห้วงลึก ซึ่งฝ่ายจีนยินดีสนับสนุนการส่งอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และวิจัย และดาวเทียมไปร่วมกับการกิจฉางเอ๋อ ๗ ในปี ๒๕๖๙ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่าควรจะได้มีการจัดทำความตกลงความร่วมมือด้านการอวกาศระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน เพื่อเป็นการยกระดับความร่วมมือจากเดิมที่สำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีนมีความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการขยายโอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากร พัฒนาลักสูตรด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ตลอดจนเชื่อมโยงความร่วมมือด้านอวกาศจากระดับทวิภาคีไทย - จีนไปสู่ระดับภูมิภาคและนานาชาติ

ในการนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ได้สานต่อผลการเจรจาความร่วมมือดังกล่าวโดยจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าวขึ้น

๓.๒ สารสำคัญของร่างบันทึกความเข้าใจ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทย กับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ (Memorandum of Understanding between the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation of the Kingdom of Thailand and China National Space Administration on Cooperation in the Exploration and Use of Outer Space for Peaceful Purposes) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๓.๒.๑ หลักการ การจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานสำหรับการพัฒนาและดำเนินความร่วมมือที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ในการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมร่วมกันโดยมีสาระสำคัญในการพัฒนาอย่างสันติในสาขาวิทยาศาสตร์อวกาศ เทคโนโลยีอวกาศ และการประยุกต์ใช้อวกาศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ รวมถึงเพื่อกระชับความร่วมมือไทย - จีนในด้านอวกาศอย่างยั่งยืน

๓.๒.๒ ขอบเขตความร่วมมือ ภายใต้ร่างบันทึกความเข้าใจ ครอบคลุม ๕ สาขา ได้แก่ ๑) การสำรวจอวกาศ (ดวงจันทร์/ดาวอังคาร) โดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านสถานีวิจัยดวงจันทร์ระหว่างประเทศ ๒) การแผ่รังสีทางอวกาศ/การจัดการจราจรทางอวกาศ ๓) การประยุกต์ใช้อวกาศ โดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือในการแบ่งปันและการประยุกต์ใช้ข้อมูลการสำรวจระยะไกล ๔) การพัฒนากำลังคนด้านอวกาศ ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะ การปล่อยจรวด การร่วมพัฒนาดาวเทียม อุปกรณ์รองรับภารกิจของดาวเทียม และโครงสร้างอำนวยความสะดวกภาคพื้นดิน และ ๕) ความร่วมมือในสาขาอื่น ๆ

๓.๒.๓ รูปแบบความร่วมมือ ภายใต้ร่างบันทึกความเข้าใจ ครอบคลุม ๕ กิจกรรม ได้แก่ ๑) การวางแผนและดำเนินโครงการร่วมด้านอวกาศ ๒) การดำเนินการโครงการแลกเปลี่ยน และการฝึกอบรมบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม ๓) การแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ เอกสาร ข้อมูล ผลการทดลองและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ โดยเป็นไปตามข้อกำหนดของทั้งสองฝ่าย ๔) การร่วมจัดประชุม ทางวิชาการและประชุมเชิงปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ และ ๕) ความร่วมมือรูปแบบอื่น ๆ ตามที่เห็นพ้องกัน โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีนจะ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กร สถาบันและหน่วยงานในภาคอุตสาหกรรมของไทย – จีน รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์วิจัยหรือห้องปฏิบัติการร่วมเพื่อสร้างสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนิน โครงการร่วมระหว่างหน่วยงาน

๓.๒.๔ การดำเนินการ ภายใต้ร่างบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีนจะจัดตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงานร่วมโดยจะมีการกำหนดสาขาความร่วมมือซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการร่วม ก่อนการดำเนินการ

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การจัดทำบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้เป็นการยกระดับความร่วมมือด้านอวกาศระหว่าง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ซึ่งจะนำไปสู่ การพัฒนาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนการพัฒนากำลังคนและพัฒนาอุตสาหกรรม อวกาศของไทยต่อไป

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่าง บันทึกความเข้าใจ อย่างไรก็ดี เพื่อความถูกต้องจึงควรพิจารณาปรับแก้ถ้อยคำบางส่วน และในการจัดทำ ความตกลงกับหน่วยงานต่างประเทศ ควรพิจารณากำหนดให้ผู้เข้าร่วมมีระดับเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ กระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ปรับแก้ไขร่างบันทึกความเข้าใจ ตามความเห็นของกระทรวง การต่างประเทศ รวมทั้งพิจารณาร่วมกับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีนแล้วว่าระดับหน่วยงานของ ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่ายเหมาะสมแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ มีสาระสำคัญเป็นการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันด้านอวกาศในสาขาต่าง ๆ โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่ง หมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศประกอบกับความในข้อ ๑๐ ของ ร่างบันทึกความเข้าใจ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศตาม อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิและภาระผูกพันใด ๆ ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศแก่ทั้งสองฝ่าย กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

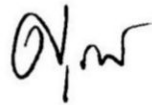
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขอเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งราชอาณาจักรไทย กับสำนักงานบริหารอวกาศแห่งชาติจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการสำรวจและการใช้อวกาศส่วนนอกเพื่อสันติ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงถ้อยคำที่มีใช้สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๘.๒ อนุมัติให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ
ผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศุภมาส อิศรภักดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๖๒ / ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๒๕ (ปานชลิตา)

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๗๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ panchalita.l@mhesi.go.th